

Informationsmaterial - Förmyndare för barn

Föräldrar är normalt vårdnadshavare för sina barn och kan därmed fatta beslut om barnets person. Den som är vårdnadshavare för ett barn är också oftast förmyndare och företräder barnet i juridiska angelägenheter samt förvaltar barnets ekonomi.

Om den ena föräldern har dött kan den andra föräldern vara ensam vårdnadshavare och förmyndare. I vissa fall kan tingsrätten förordna en medförmyndare. För ett barn som till exempel inte har några föräldrar i livet eller om det rör ett ensamkommande barn ska tingsrätten utse en särskild förordnad vårdnadshavare, som i regel också blir förmyndare. När barnet fyllt 16 år ska han eller hon ha möjlighet att påverka viktiga beslut som rör honom eller henne.

Fri eller kontrollerad förvaltning?

Huvudregeln i Föräldrabalken innebär att förmyndarna själva bestämmer över hur ett barns tillgångar ska användas eller placeras. Det kallas för fri förvaltning.

Den fria förvaltningen innebär att föräldrarna, utan någon överförmyndarkontroll, ska använda barnets tillgångar till barnets bästa. Men det innebär inte att föräldrarna kan låna barnets pengar till egna syften. Föräldrar förvaltar sina barns tillgångar under skadeståndsansvar. Detta betyder att ett barn kan kräva skadestånd av föräldrarna om de allvarligt har misskött förvaltningen.

Om ett barn får pengar genom till exempel arv, testamente eller försäkring och beloppet överstiger ett basbelopp (ett basbelopp år 2012=44 000 kr) ska utbetalaren sätta in pengarna på ett överförmyndarspärtrat konto hos bank. Ett barn kan också få en gåva där det som villkor är uppställt att gåvan ska sättas under överförmyndarkontroll. Överförmyndarenheten får information om en omyndig får försäkringspengar, gåva med särskilt villkor eller är delägare i ett dödsbo. Om barnets samlade tillgångar överstiger åtta basbelopp är det föräldrarnas skyldighet att anmäla detta till överförmyndarenheten, samt lämna in en förteckning över tillgångarna. I ovan nämnda fall går den fria förvaltningen över i så kallad kontrollerad förvaltning.

Den kontrollerade förvaltningen innebär att Överförmyndarenheten har en strängare tillsyn över förmyndarens förvaltning av barnets tillgångar. Med kontrollerad förvaltning följer en redovisningsskyldighet för förmyndarna, där en årsredovisning över förvaltningen ska lämnas till överförmyndarenheten före 1 mars varje år.

Årsredovisningen granskas av överförmyndarenheten, på uppdrag av Överförmyndarnämnden.

Överförmyndarnämndens samtycke

För vissa åtgärder krävs Överförmyndarnämndens samtycke. Detta gäller till exempel uttag från överförmyndarspärtrat konto. Samtycke till uttag lämnas för till exempel köp av cykel, dator, träningsutrustning eller resa. Vidare behövs Överförmyndarnämndens samtycke om föräldrarna ska låta barnet köpa, sälja, eller inteckna/pantsätta fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt, om ett barn som fyllt 16 år vill driva näringsverksamhet, när barnet ska ta ett lån eller om barnets pengar ska lånas ut. Om barnet är arvtagare måste överförmyndarenheten godkänna arvskiftet innan detsamma skiftas.

God man till barn

I vissa fall kan en förälder inte företräda sitt barn och en särskild god man måste utses som tillfälligt ska ta tillvara barnets intressen i en viss angelägenhet. En god man som tillfälligt ska ta tillvara barnets intressen i en viss angelägenhet förordnas av överförmyndarenheten. Nedan anges i vilka fall god man ska förordnas:

- om både barn och förälder är delägare i samma dödsbo
- om barnet ska köpa en fastighet eller bostadsrätt tillsammans med en förälder, eller
- om en förälder ska låna barnets pengar

**Linköpings
kommun**

Överförmyndarenheten

Besöksadress: St. Larsgatan 41, plan 2

Postadress: Linköpings kommun
Överförmyndarenheten
581 81 Linköping

Telefon: 013-20 69 99

Telefontid: Telefon- och expeditionstid måndag- torsdag kl 10.00 till
11.30 övrig tid, besök efter överenskommelse

Fax: 013-20 59 61

Utskrift från: <http://webred.linkoping.se/informationmaterial-formyndareforbarn> Utskriftsdatum: 2013-07-02

